

İQTİSADİYYAT

www.iqtisadiyyat.com

Həftəlik iqtisadi, ictimai-siyasi, müstəqil qəzet

Qiyməti razılaşma yolu ilə

Qəzet 1999-cu ildən çıxır

HEYDƏR ƏLİYEV DÖVLƏT MÜSTƏQİLLİYİMİZİN QORUNMASI VƏ ƏRAZİ BÜTÖVLÜYÜMÜZÜN BƏRPASI ÜÇÜN UĞURLU STRATEGİYA MÜƏYYƏN ETDİ

...Ötən əsrin 90-cı illərinin məlum hadisələri ağır nəticələrlə müşayiət olunurdu ki, onların qarşısını almaq üçün güclü liderə, təcrübəli dövlət xadiminə ehtiyac var idi. Ümummilli lider Heydər Əliyev 1993-cü ilin iyununda – respublikamızda dərin iqtisadi-siyasi və mədəni böhranın hökm sürdüyü bir dövrdə xalqın istəyi ilə ölkə rəhbərliyinə qayıtdı. Qısa zamanda ölkədə ictimai-siyasi sabitliyin təmin edilməsi, ölkə iqtisadiyyatındakı tənəzzül prosesinin qarşısının alınmasına xidmət edən bir sıra zəruri tədbirləri həyata keçirdi. Həmin dövrdə bir ictimai-iqtisadi formasiyadan digərinə keçid dövrünü yaşayan Azərbaycanın hansı iqtisadi modelə üstünlük verəcəyi ilə bağlı çoxlu

fikirlər, təkliflər irəli sürülsə də, böyük strateq Heydər Əliyev hansısa dövlətin təcrübəsinin olduğu kimi milli iqtisadiyyata köçürülməsini düzgün saymadı. Xalqın təkidli, tələbi ilə Heydər Əliyev Bakıya gəldi. 15 iyun 1993-cü ildə Heydər Əliyev Azərbaycan Ali Sovetinin sədri seçildi. Çıxışında o dedi: “Bildirmək istəyirəm ki, Azərbaycan Respublikasının bugünkü ağır, mürəkkəb və gərgin vəziyyətini tam məsuliyyətlə dərk edirəm. Ali Sovetin sədri kimi Azərbaycan xalqının tarixi nailiyyəti olan Azərbaycan Respublikasının dövlət müstəqilliyini qorumağı, möhkəmləndirməyi, inkişaf etdirməyi özüm üçün ən əsas vəzifələrdən biri hesab edirəm. Azərbaycan Respublikasının

dövlət müstəqilliyi 1918-ci ildə yaranmış ilk Azərbaycan Demokratik Respublikasının ənənələri əsasında, müasir tələblərlə, dünyada gedən proseslərlə bağlı olaraq təmin olunmalıdır. Bu sahədə mən daim çalışacağam və heç kəsin şübhəsi olmasın ki, ömrümün bundan sonrakı hissəsini harada olursa-olsun, yalnız və yalnız Azərbaycan Respublikasının müstəqil dövlət kimi inkişaf etməsinə həsr edəcəyəm. Bununla əlaqədar olaraq bildirmək istəyirəm ki, mənim fikrimcə, Azərbaycan Respublikası bundan sonra onun başına nə gəlsə-gəlsin, müstəqilliyini itirməyəcək, yənidən heç bir dövlətin tərkibinə daxil olmayacaq, heç bir başqa dövlətin əsarəti altına düşməyəcək.

(ardı 2-ci səhifədə)

AZƏRBAYCANLA RUSİYA FEDERASIYASI ARASINDA İKİTƏRƏFLİ MÜNASİBƏTLƏR BÜTÜN SAHƏLƏRDƏ UĞURLA İNKİŞAF EDİR

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev dekabrın 7-də Rusiya Federasiyası Həştərxan vilayətinin qubernatoru İqor Babuşkinin rəhbərlik etdiyi nümayəndə heyətini qəbul edib. Görüşdə Azərbaycanla Rusiya Federasiyası arasında ikitərəfli münasibətlərin bütün sahələrdə uğurla inkişaf etdiyi bildirilib, ölkəmizin Rusiya Federasiyasının ayrı-ayrı subyektləri, o cümlədən Həştərxan vilayəti ilə səmərəli əməkdaşlıq həyata keçirdiyi vurğulanıb. Prezident İlham Əliyevin Həştərxana səfərləri məmnunluqla xatırlanıb və bu səfərlərin əlaqələrimizin genişlənməsinə töhfə verdiyi xüsusi qeyd edilib. Söhbət zamanı ticarət dövriyyəsinin artırılması, ticarət və nəqliyyat-logistika sahələrində əlaqələrin

genişləndirilməsi üçün yaxşı potensialın olduğu bildirilib. Heydər Əliyev Fondu tərəfindən Həştərxan vilayətində uğurla həyata keçirilən layihələr yüksək qiymətləndirilib. Görüşdə Həştərxan İşgüzar Mərkəzinin əhəmiyyəti qeyd edilib, Bakı ilə Həştərxan arasında birbaşa müntəzəm hava əlaqəsinin yaradılmasının əməkdaşlığın genişlənməsi baxımından önəmi vurğulanıb. Söhbət zamanı ölkəmizin Rusiya Federasiyasının Həştərxan vilayəti ilə əməkdaşlığının perspektivləri ətrafında fikir mübadiləsi aparılıb və əlaqələrin bundan sonra da genişlənməsinə əminlik ifadə edilib. Sonda Rusiya Federasiyası Həştərxan vilayətinin qubernatoru İqor Babuşkin dövlətimizin başçısına xatirə hədiyyəsi təqdim edib.

İ.ƏLİYEV: “TARİXİ ƏDALƏTİ BƏRPA ETDİK, XALQIMIZIN LƏYAQƏTİNİ BƏRPA ETDİK. İNDİ İSƏ ARTIQ YENİ DÖVR BAŞLAYIR”

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev, birinci xanım Mehriban Əliyeva və qızları Leyla Əliyeva dekabrın 6-da Quba rayonuna səfər ediblər.

Həmin gün onlar Quba Olimpiya İdman Kompleksində yenidənqurma, əsaslı təmir və tikinti işlərindən sonra yaradılan şəraitlə tanış olublar, kompleksin ərazisini gəziblər.

Məlumat verilib ki, yenidənqurma, əsaslı təmir və tikinti işlərindən sonra obyektin bazasında Quba İstirahət, İdman, Təlim və Tədris Kompleksi yaradılıb. Layihənin özünəməxsusluğu ondan ibarətdir ki, burada istirahət, idman, təlim və tədris bir məkanda cəmləşib. Həmçinin bu cür komplekslərin yaradılması regionlarda əmək bazasına yeni iştirakçıların daxil olmasına ciddi təkan verir. Quba universal kompleksində 200-250 işçinin çalışacağı nəzərdə tutulur. Onların mütləq əksəriyyətini yerli sakinlər təşkil edəcək.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev, birinci xanım Mehriban Əliyeva və qızları Leyla Əliyeva dekabrın 6-da “Quba ABAD Factory” qabaşdırma vasitələrinin istehsalı müəssisəsinin açılışında iştirak ediblər. “ABAD” publik hüquqi şəxsin direktoru Rüfət Elçiyev müəssisədə görülən işlər barədə məlumat verib.

Bildirilib ki, “ABAD Factory” bir neçə ildir, qubalı

mikro və kiçik sahibkarlara qida istehsalı müəssisəsi kimi tanış idisə, artıq həm də qabaşdırma vasitələrinin istehsalı müəssisəsi kimi onlara yardımçı olacaq.

Yerli sakinlər müəssisənin yerləşdiyi yeri uzun illər əsaslı təmirə ehtiyacı olan və istifadəsiz qalan binanın mövcudluğu ilə xatırlayırlar. Memarlıq elementləri qorunmaqla tamamilə yenilənən binada artıq kartondan müxtəlif qabaşdırma vasitələri, kağız və etiketlərin istehsalı, promo məhsulların hazırlanması, eyni zamanda tullantı kağızların preslənməsi nəzərdə tutulur.

Xatırladaq ki, “ABAD” Prezident İlham Əliyevin 2016-cı ildə imzaladığı Fərmanla yaradılıb. Statistika göstəriciləri onu deməyə əsas verir ki, “ABAD” fəlsəfəsi əsaslı reallaşmaqdadır. İlin 10 ayının yekununda “ABAD” 500 ailəyə dəstək göstərib. Nəticədə “ABAD”-çılarının minlərlə çeşiddə sənətkarlıq, kənd təsərrüfatı və digər növ məhsulları satışa çıxarılıb. Ümumilikdə 5,5 milyon manat dəyərində məhsulun “ABAD” vasitəsilə satışa həyata keçirilib. Müəssisənin açılışı ilə ilkin mərhələdə 20, sonrakı mərhələdə isə 50 nəfərin işlə təminatı reallaşacaq.

Dekabrın 6-da Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev, birinci xanım Mehriban Əliyeva və qızları Leyla Əliyeva Heydər Əliyev Fondu

tərəfindən Qubanın Birinci Nügədi kəndində inşa olunmuş 1 nömrəli tam orta məktəbdə yaradılan şəraitlə tanış olublar.

Bildirilib ki, Birinci Nügədi kənd 1 nömrəli tam orta məktəbdən əvvəlki binası 1971-ci ildə inşa olunmuşdu və son illər tam yararsız vəziyyətdə idi. İndi isə şagirdlər Heydər Əliyev Fondu tərəfindən inşa olunmuş tam yeni məktəbdə təhsillərini davam etdirəcəklər. Müasir standartlara cavab verən yeni məktəbin inşası keyfiyyətli və bərabər hüquqlu təhsil imkanının yaradılması deməkdir.

Qeyd edək ki, müasir infrastruktur tədrisin keyfiyyətinə birbaşa müsbət təsir göstərən amillərdəndir. Əminliklə demək olar ki, bundan sonra Birinci Nügədi kənd 1 nömrəli tam orta məktəbin şagirdləri daha böyük uğurlar qazanacaqlar.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev dekabrın 6-da Quba-Qonaqkənd avtomobil yolunun açılışını edib.

46 kilometrlik Quba-Qonaqkənd avtomobil yolunun istismara verilməsi ilə 68 min nəfərin rahat gediş-gəlişi təmin olunur. Bu yol uzun illər əsaslı təmir olunmadığı üçün hərəkət hissəsində qabarmalar, çalalar əmələ gəlmişdi. Bu isə yolda nəqliyyatın hərəkətini çətinləşdirirdi. Qeyd edək ki, ərazinin özünəməxsus relyefi tikin-

ti işlərinin gedişinə də birbaşa təsir göstərib. Bəzi yerlərdə dağ yamaclarının qaya süxurları kəsilib, qrunut sularının axıdılması təmin edilib. Bir sözlə, dövlətimizin başçısının sərəncamı ilə vətəndaşların rahatlığının təmin olunması üçün çox əhəmiyyətli işlər görülüb.

Onu da deyək ki, Quba-Qonaqkənd yolunun yenidən qurulması həm də əhalinin tədarük etdiyi kənd təsərrüfatı məhsullarını, meyvə-tərəvəzi qısa vaxtda istədikləri ünvana çatdırmağa imkan yaradır, həmçinin turizm imkanlarını daha da genişləndirir.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev, birinci xanım Mehriban Əliyeva və qızları Leyla Əliyeva dekabrın 6-da Qubanın Qonaqkənd qəsəbəsində yeni inşa olunan Mədəniyyət Evinə yaradılan şəraitlə tanış olublar.

2020-ci ildən etibarən Qonaqkənd qəsəbəsində kompleks abadlıq və quruculuq işləri həyata keçirilib.

Qəsəbədə ümummilli lider Heydər Əliyevin abidəsinin ətrafında yeni park salınıb. Həmçinin qəsəbə Mədəniyyət Evinin istifadəyə yararsız, qəzalılıq vəziyyətdə olan binası sökülərək əvəzində yenisi tikilib. Dövlətimizin başçısı, birinci xanım və qızları Mədəniyyət Evi ilə tanışlıqdan sonra qəsəbə sakinləri ilə görüşüblər.

(əvvəli 1-ci səhifədə)

Respublikanın qarşısında çox böyük və ağır vəzifələr durur. Müstəqilliyi, suverenliyi təmin etmək üçün Azərbaycan Respublikasının Ermənistan tərəfindən işğal olunmuş torpaqları geri qaytarılmalıdır. Azərbaycan Respublikasının ərazi bütövlüyü təmin olunmalıdır, müharibə qurtarılmalıdır, sülh yaranmalıdır. Azərbaycan Respublikasının vətəndaşları sülh və əmin-amanlıq şəraitində yaşayıb öz dövlətini özü istədiyi kimi qurmalıdır. Ona görə də bu məsələ əsas məsələlərdən biridir. Beləliklə, Azərbaycan Respublikasının dövlət müstəqilliyi ən əsas məsələdir. Heydər Əliyevin çıxışında o da xüsusi olaraq vurğulanırdı ki, müstəqil Azərbaycanda demokratiya inkişaf etdirilməli, siyasi plüralizmə geniş yol verilməli, Azərbaycan Respublikasında Konstitusiyanın pozulmasına, qanun pozulmasına yol verilməməlidir. Bütün diqqətimiz ona yönəlməlidir ki, Azərbaycan uzun illərdən, əsrlərdən sonra, ilk dəfə müstəqilliyini aldıqdan sonra bütün dünyaya öz tarixi nailiyyətlərini, öz milli ənənələrini nümayiş etdirə bilsin. Güman edirəm ki, Azərbaycan xalqının bu barədə həm tarixi, həm müasir potensialı olduqca böyükdür. Qarşıda duran vəzifələrdən biri yeni müstəqil Azərbaycanın digər ölkələrlə əməkdaşlığının qurulması, inkişaf etdirilməsi idi. Ona görə də ölkə rəhbəri məsələni daima diqqətdə saxlayacağını bəyan etdi: *“Xarici siyasət sahəsində keçən bir il müddətində çox iş görülib. Ancaq görülsə işlər daha da çoxdur. Birinci növbədə, bizim yaxın qonşularımızla lazımi mədəni, iqtisadi, dövlət münasibətləri yaradılmalıdır. Bu baxımdan Türkiyə Cümhuriyyəti ilə olan əlaqələr, şübhəsiz ki, respublikanın əhalisi tərəfindən bəyənilir. Qonşu İran İslam Respublikası ilə bizim münasibətlərimiz yaxşılaşdırılmalıdır, inkişaf etdirilməlidir. Rusiya çox böyük dövlətdir, bizim şimalda olan qonşumuzdur. Şübhəsiz ki, Rusiya ilə Azərbaycan arasında müstəqil prinsiplər əsasında münasibətlər bundan sonra daha da yaxşı, daha da geniş, səmərəli olmalıdır. Keçmiş Sovetlər İttifaqına daxil olan, indi müstəqil dövlət olan bütün dövlətlərlə - Ukrayna, Belarus, Gürcüstan, Orta Asiya dövlətləri, Qazaxıstan, Pribaltika dövlətləri, Moldova ilə biz daha geniş qarşılıqlı əlaqələr yaratmalıyıq. Bizim üçün bu, çox lazımdır. Çünki bu dövlətlərlə bizim iqtisadi əlaqələrimiz, mədəni əlaqələrimiz, insani əlaqələrimiz uzun illər, yüz illiklərlə çox yaxın olub. Bunları qırmaq olmaz, əksinə, inkişaf etdirmək lazımdır. Şübhə etmirəm ki, məhz belə siyasət Azərbaycan Respublikasının müstəqil dövlət kimi formalaşmasına və inkişaf etməsinə kömək edəcəkdir.* Bir sözlə, sadəcə olaraq xarici siyasət sahəsində öz mövqeyimi bildirmək istəyirəm. Ali Sovetin sədri kimi bu istiqamətdə fəaliyyət göstərəcəm, bizim prezidentimizin fəaliyyətinin, Ali Sovetin, hökumətin fəaliyyətinin uğurlu olması yolunda çalışacağam. Ancaq bunların hamısından ümdə indi Gəncədə baş vermiş hadisələri, bununla əmələ gəlmiş gərginliyi aradan götürməkdən ibarətdir. Mən burada Milli Məclisin iclasında, bu tribunadan üzümü bütün Azərbaycan vətəndaşlarına tuturam, bizim qardaşlarımıza, bacılarımıza, övladlarımıza tuturam və müraziət edirəm və bildirirəm ki, bizim respublika indi ağır vəziyyətdədir. Bizim ən böyük çətinliyimiz, bir də deyirəm, işğal olunan torpaqlarımızı geri qaytarıb Azərbaycanın ərazi bütövlüyünü, suverenliyini təmin etməkdən ibarətdir. Ona görə bütün daxili iğtişaşlar, daxili didişmələr kənara qoyulmalıdır... Bütün xalq da bilməlidir ki, indi biz hamımız bir olmalıyıq. Azərbaycanın bu faciəli dövründə biz böyük fəlakət qarşısındayıq. Bu dövrdə bütün qüvvələr birləşməlidir, bütün siyasi partiyalar, bütün siyasi qurumlar, bütün siyasi və ya ictimai təşkilatlar, bütün insanlar hamısı birləşməlidir. Hamı kin-küdurəti kənara qoymalıdır, hamımız birləşib Azərbaycanı bu ağır vəziyyətdən çıxarmalıyıq”.

Heydər Əliyev Ali Sovetin sədri seçildən sonra qısa bir müddətdə ölkənin iqtisadi inkişafı, ictimai-siyasi sabitliyin təmin olunması ilə bağlı bir sıra vacib tədbirlər həyata keçirdi. 3 oktyabr 1993-cü ildə ölkədə keçirilən prezident seçkilərində Heydər Əliyev seçicilərin 98,84 faiz səsini toplayaraq Azərbaycan Respublikasının Prezidenti seçildi. Oktyabrın 10-da andiçmə mərasimində Heydər Əliyev tarixi bir çıxış etdi. Bu çıxış müstəqil Azərbaycan dövlətinin formalaşması və inkişafı üçün müstəsna əhəmiyyət kəsb edir. Ona görə də nəşrin məqsəd və vəzifələrini dərindən dərk etmək üçün ulu

öndər Heydər Əliyevin andiçmə mərasiminə etdiyi çıxışından bəzi məqamları verməyi məqsədəuyğun hesab edirik: - Müstəqil Azərbaycan Respublikasının Prezidenti seçilməyimi yüksək qiymətləndirirəm və bu münasibətlə Azərbaycan xalqına, Azərbaycan Respublikasının bütün vətəndaşlarına öz hörmət və ehtiramımı, dərin minnətdarlığımı bildirirəm. Azərbaycan xalqı öz tarixinin ən mürəkkəb, faciəli dövrünü yaşayır. Məhz bu dövrdə mənim üzərimə qoyulan bu vəzifənin məsuliyyətini dərindən dərk edirəm və əmin etmək istəyirəm ki, bütün fəaliyyətimi, bütün həyatımı bu eti-

şəraitindən çıxması və vətəndaşlar üçün rahat, sakit, əmin-amanlıq şəraiti yaradılması qarşımızda duran əsas vəzifədir. Azərbaycanın ağır müharibə şəraitinə düşməsi, bu problem, yəni Qarabağ problemi başlanan dövrdən respublika rəhbərliyinin, keçmiş Sovetlər İttifaqı rəhbərliyinin buraxdığı səhvlərin nəticəsidir. Lakin təəssüf ki, ötən dövrdə respublikanın bu vəziyyətdən çıxması üçün lazımi tədbirlər görülməmişdir. Respublikanın düşdüyü ağır iqtisadi, sosial, siyasi-ictimai və mənəvi böhran axır zamanlar daha da dərinləşmiş və 1993-cü ildə, demək olar son həddə çatmışdır. ...Respublikanın daxilində nisbi sakitlik və sa-

barı doğrultmaq, xalqın ümidlərini doğrultmaq işinə həsr edəcəyəm. Belə bir yüksək məsuliyyətli vəzifəni öz üzərimə götürərkən, birinci növbədə Azərbaycan xalqının zəkasına, müdrikliyinə, qüdrətinə güvənirəm, arxalanıram. Azərbaycan xalqının mənə bəslədiyi ümidlər məni bu vəzifəni üzərimə götürməyə məcbur edibdir. Əmin etmək istəyirəm ki, bu ümidləri doğrultmaq üçün əlimdən gələni əsirgəməyəcəyəm. XX əsrin sonu dünyada köklü dəyişikliklərə səbəb olmuş siyasi proseslərlə əlamətdardır. Azərbaycan xalqı da bu proseslərdən kənarda qalmamış, nəhayət, əsrlərdən bəri bəslədiyi ümidlərini, arzularına çatmış, öz müstəqilliyinə nail olmuşdur. Azərbaycan Respublikasının dövlət müstəqilliyi əldə etməsi dünyada, keçmiş Sovetlər İttifaqında gedən ictimai-siyasi proseslərin məntiqi nəticəsidir. Azərbaycan Respublikasının müstəqilliyi tarixi bir hadisədir. Bu, Azərbaycan xalqının milli sərvəti, milli nailiyyətidir və bu müstəqilliyin əldə olunmasında hər hansı qrupun, hərəkatın, qüvvənin müstəsna xidmətləri olduğunu heç vəchlə qəbul etmək olmaz. Eyni zamanda, Azərbaycanın müstəqilliyi respublika qarşısında, onun vətəndaşları qarşısında çox böyük və mürəkkəb vəzifələr qoyubdur. Dövlət müstəqilliyini möhkəmləndirmək, müstəqil dövlət quruluşu yaratmaq, dövlət atributlarını yaratmaq və inkişaf etdirmək, Azərbaycan Respublikasının ərazi bütövlüyünü, tam suverenliyini təmin etmək, ölkəmizi müharibə şəraitindən çıxarmaq, respublikanın vətəndaşlarının rifahını yaxşılaşdırmaq, onların yaşaması üçün lazımi şərait yaratmaq və bu vəzifələr mənim Prezident fəaliyyətimdə əsas istiqamətlər olacaqdır və mən bunların həyata keçirilməsinə çalışacağam. Azərbaycan Respublikası qədim tarixə, zəngin mədəniyyətə, böyük təbii sərvətlərə malikdir. Dövlət müstəqilliyi bunların hamısından Azərbaycan Respublikasının gələcək inkişafı üçün səmərəli istifadə etməyə şərait yaradır. Bunlar bizim əsas vəzifələrimizdir. Azərbaycan Respublikası öz müstəqilliyini ağır və çətin bir şəraitdə əldə etmişdir. Respublika üçün ən ağır məsələ beş ildən artıq müddətdə Azərbaycanın müharibə şəraitində olması, erməni silahlı qüvvələri tərəfindən ərazimizə təcavüz edilməsi və bunun nəticəsində Azərbaycan xalqının böyük bəlalara düşər olmasıdır. Ona görə də Azərbaycan Respublikasının müharibə

bitlik yaransa da, biz hələ böyük təhlükə altındayıq. Ermənistan silahlı qüvvələrinin beş ildən bəri davam edən təcavüzü nəticəsində Azərbaycan torpaqlarının bir qismi – təxminən 20 faizi işğalçıların əlinə keçibdir. Keçmiş Dağlıq Qarabağ vilayəti tamamilə işğal olunub, Azərbaycan xalqı üçün əziz və mötəbər olan Şuşa şəhəri artıq il yarımıdır ki, əlimizdən gedibdir. Laçın, Kəlbəcər, Ağdam, Füzuli, Cəbrayıl, Qubadlı rayonlarımız da erməni silahlı qüvvələri tərəfindən işğal olunubdur. Bunların nəticəsində yüzlərlə kəndlər, qəsəbələr, yaşayış məntəqələri dağılıb, evlər viran olub. Bu ərazilərdə yaşayan soydaşlarımız, 1 milyona qədər vətəndaş doğma yerlərini tərk edib, qaçqın olub, ağır vəziyyətdə yaşayırlar. Bütün bunlar respublikanın ictimai-siyasi, mənəvi vəziyyətini gərginləşdirmişdir. Bizim ən əsas vəzifəmiz respublikanı müharibə vəziyyətindən çıxarmaq, işğal olunmuş torpaqların hamısını geri qaytarmaq, Azərbaycanın ərazi bütövlüyünü, müstəqil respublikanın sərhədlərinin təhlükəsizliyini təmin etmək, yurd-yuvasından didərgin düşmüş soydaşlarımızı, bacılarımızı, qardaşlarımızı öz doğma yerlərinə qaytarmaqdır. Əmin ola bilərsiniz ki, bir Prezident kimi mən bu vəzifəni özümün əsas vəzifəm hesab edirəm və bunu yerinə yetirmək üçün bütün Azərbaycan xalqının qüvvələrini səfərbər edib, bütün imkanlardan istifadə edib, bütün söylərimi sərf edib Azərbaycan xalqının istəyinə nail olacağam. Beş ildən artıq davam edən müharibədən çıxmaq, işğal olunmuş torpaqları geri qaytarmaq, şübhəsiz, asan məsələ deyildir. Cəmiyyətimizdə cürbəcür fikirlər var: buna hansı yollarla nail olmaq mümkündür? Biz, ümumiyyətlə, sülh-sevər mövqe tutaraq, bu vəzifəni birinci növbədə sülh yolu ilə, danışıqlar yolu ilə həll etməyə üstünlük veririk. Bu baxımdan müstəqil Azərbaycan Respublikası diplomatik vasitələrdən səmərəli istifadə etməli, sülh danışıqlarını Azərbaycan Respublikasının mənafeələrini təmin etmək yolu ilə aparmalı və bu danışıqlar nəticəsində məqsədimizə nail olmalıyıq. Biz Birləşmiş Millətlər Təşkilatının, ATƏT-in, BMT Təhlükəsizlik Şurasının, bu münaqişənin aradan qaldırılmasında iştirak edən böyük dövlətlərin və bütün beynəlxalq təşkilatların imkanlarından səmərəli istifadə edərək, Azərbaycanı müharibə şəraitindən çıxarmaq, işğal olunmuş torpaqlarımızı geri qaytarmaq üçün bundan

sonra da səy göstərəcəyik. Ancaq bununla yanaşı, Azərbaycan Respublikası bir müstəqil dövlət kimi özünü müdafiə etməyə qadir orduya malik olmalıdır. Təəssüf ki, müstəqillik əldə edildikdən sonra keçən dövrdə bu sahədə az iş görülmüdü. Lazım gələrsə, sülh yolunda addımlarımız nəticə verməyə, Azərbaycanın ərazi bütövlüyünü təmin etmək üçün, respublikanı müdafiə etmək üçün qüdrətli bir ordunun yaradılması bizim əsas vəzifəmizdir. Qeyd etmək lazımdır ki, beş il ərzində gedən müharibə nəticəsində Azərbaycan xalqı böyük sınaqlardan çıxıb, qələbənin də, uğursuzluğun da nəticələrini görübüdü. Bu müharibə bizim üçün böyük faciədir. Eyni zamanda, bu müharibədə Azərbaycan xalqının gücü, qüdrəti, qəhrəmanlığı, müdrikliyi bir daha bütün dünyaya nümayiş etdirildi. Bu müharibədə xalqımız böyük qurbanlar vermişdir. İgid oğullarımız torpaqlarımızı müdafiə edərək qəhrəmancasına həlak olmuş, şəhid olmuşlar. Bu gün, bu təntənəli mərasimdə Azərbaycan torpaqlarını müdafiə edərək, Azərbaycanın suverenliyini qoruyaraq həlak olmuş şəhidlərin xatirəsini bir dəqiqəlik sükutla yad etməyi rica edirəm. Allah onlara rəhmət eləsin, qəbirləri nurla dolsun. Mən bu gün bəyan edirəm ki, şəhidlərimizin qanı yerdə qalmayacaq, onların xatirəsi qəlbində əbədi yaşayacaq, gənclərimiz və gələcək nəsillər onların qəhrəmanlıqlarından nümunə götürəcəklər. Azərbaycan xalqı öz qamətini düzəldəcək, ayağa qalxacaq, gücünü birləşdirəcək, müasir ordusunu yaradacaq və müstəqil dövlətini, öz ərazisini bundan sonra göz bəbəyi kimi qoruyacaqdır... Ulu öndər əlini Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyasına basaraq biliyini, təcrübəsini, qüvvəsini Azərbaycan xalqının, Azərbaycan Respublikasının rifahına həsr edəcəyinə, Prezident vəzifəsini ali məqsədlər, amallar naminə yerinə yetirəcəyinə, Azərbaycan Respublikasının tam müstəqilliyini, suverenliyini, ərazi bütövlüyünü təmin etmək üçün əlindən gələni əsirgəməyəcəyinə, Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyası və qanunlarının həyata keçirilməsinin təminatçısı olacağına, milliyyətdən, dini etiqadından və siyasi əqidəsindən asılı olmayaraq, Azərbaycan vətəndaşlarının hüquqlarının və azadlıqlarının qorunmasını, müdafiə edilməsinin təminatçısı olacağına, Azərbaycan Respublikasında azadlığın, demokratik dəyişikliklərin, Azərbaycan Respublikasının demokratik hüquqi dövlət kimi inkişaf etdirilməsinin təminatçısı olacağına and içdi. O, əlini Qurani-Şərifə basaraq Azərbaycan xalqının milli və mənəvi ənənələrinə daim sadıq olacağına və bu ənənələrin müstəqil dövlətimizdə bərqərar olmasını, yaşamasını və inkişaf etməsini təmin edəcəyinə and içdi. Bu çıxışın mahiyyəti dünyanın çoxsaylı ölkələrinin kütləvi-informasiya vasitələrində açıqlandı, bütün ölkələrin nüfuzlu beynəlxalq təşkilatlarında demək olar ki, ətraflı təhlil edildi, müstəqil Azərbaycan dövləti ilə əməkdaşlıq qurmaq istəyən dövlətlər üçün Azərbaycanla bağlı siyasətlərinin konseptual əsaslarının müəyyənləşdirilməsi üçün istinad nöqtəsi oldu. Bu çıxış Azərbaycan xalqının uğurlu gələcəyinə, Vətənimizin, dövlətimizin dünya ölkələri içərisində layiqli yer tutacağına, ölkə əhalisinin dinc yaşayışına, əmin-amanlığına, Azərbaycanın ərazi bütövlüyünün təmin olunmasına inamını qat-qat artırdı. İllər keçdi, Heydər Əliyevin arzuları reallığa çevrildi, ideyaları layiqli davamçısı prezident İlham Əliyev tərəfindən uğurla gerçəkləşdi. Azərbaycanın ərazi bütövlüyünün bərpası və işğal olunan torpaqlarının azad edilməsi ilə nəticələnən İkinci Vətən müharibəsi regionda tamamilə yeni reallıqlar yaradaraq respublikamızın həm Cənubi Qafqazda, həm də global miqyasda mövqelərini əhəmiyyətli dərəcədə möhkəmləndirdi. İlham Əliyevin Ali Baş Komandanlığı ilə hər b meydanında qazanan Qələbə son onilliklərdə sürətli yüksəliş dövrünü yaşayan Azərbaycanı beynəlxalq aləmdə həm də qalib dövlət kimi tanıtdı. Bu Qələbə son iki əsrlik tariximizin zirvə nöqtəsi oldu. Müharibə bitdi, münaqişə başa çatdı, indi Azərbaycan Qarabağ meydanında uğurlarını inamla davam etdirir. Azərbaycanın müstəqilliyinin bərpasının 30-cu ilində dövlətçilik salnaməsinin növbəti şərafli səhifəsi yazılmaqdadır.

Mənbə: Akademik Ziyad Səmədzadə “Azərbaycan iqtisadiyyatı 100 ildə”, 3-cü cild

9-15 dekabr 2021-ci il

Şamaxıda “İşğaldan azad olunmuş ərazilərin innovativ inkişaf imkanları” mövzusunda elmi-praktik konfrans keçirilib

Dekabrın 6-da Şamaxıda İqtisadiyyat Nazirliyinin, ADA Universitetinin və Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının (AMEA) İqtisadiyyat İnstitutunun birgə təşkilatçılığı ilə “İşğaldan azad olunmuş ərazilərin innovativ inkişaf imkanları” mövzusunda elmi-praktik konfrans keçirilib.

İqtisadiyyat Nazirliyi yanında Dövlət Vergi Xidmətinin Tədris Mərkəzində keçirilən tədbirin məqsədi işğaldan azad olunmuş ərazilərimizdə görülən bərpa-quruculuq işlərinə elmi cəhətdən əsaslandırılmış təkliflərin işlənilib hazırlanması ilə bağlı müzakirələrin aparılması idi.

Konfransda İqtisadiyyat, Rəqəmsal İnkişaf və Nəqliyyat, Kənd Təsərrüfatı nazirliklərinin, Dövlət Statistika Komitəsi, Qaçqınların və Məcburi Köçkünlərin İşləri üzrə Dövlət Komitəsi, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Vətəndaşlara Xidmət və Sosial İnnovasiyalar üzrə Dövlət Agentliyi (“ASAN xidmət”), AMEA, UNEC, Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti, Azərbaycan İqtisadçılar İttifaqı və digər qurumların nümayəndələri iştirak ediblər. Bir sıra qurumların təmsilçiləri isə tədbirə onlayn qoşulublar. AMEA İqtisadiyyat İnstitutunun baş direktoru Nazim Müzəffərli tədbirin əhəmiyyətini vurğulayaraq, müzakirə olunan məsələlərin Qarabağda görülən işlərə töhfə olacağına əminliyini ifadə edib.

İqtisadiyyat nazirinin müavini Sahib

Ələkbərov Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyevin qətiyyəti, hərbi və siyasi müstəvidə atdığı düşünülmüş addımlar, Ordumuzun şücaəti nəticəsində qazanılan böyük Zəfəri, igid oğullarımızın döyüş məharətini vurğulayıb. Qeyd edilib ki, dövlət başçısı tərəfindən Qarabağın “Yaşıl zona” elan edilməsi, müasir sənaye parkları və aqroparkların

yaradılması, həmçinin bu ərazilərdə fəaliyyət göstərəcək sahibkarlar üçün nəzərdə tutulan güzəştlər regionun dirçəldilməsinə böyük imkanlar deməkdir. İşğaldan azad olunmuş ərazilərdə innovativ kənd təsərrüfatı modellərinin tətbiq olunması, dağ-mədən sənayesinin yeni texnologiyalar əsasında inkişaf etdi-

rilməsi, müasir texnologiyalara əsaslanan nəqliyyat-logistika sisteminin qurulması, bərpa olunan enerjidən istifadə etməklə ekoloji tarazlığın təmin edilməsi, müasir tələblərə cavab verən mütəxəssislərin hazırlanması innovativ iqtisadi inkişafın əsas istiqamətlərindəndir. Dövlət başçısının müvafiq fərmanları ilə Ağdam və “Araz Vadisi İqtisadi Zonası” sənaye parklarının yaradılmasının əhəmiyyəti

fəaliyyətinin həyata keçirilməsi ilə bağlı İqtisadiyyat Nazirliyinə çoxsaylı müraciətlər daxil olur. İnvestisiya layihələrinin prioritetliyi təhlil olunur, potensial layihələr müəyyənləşdirilir və informasiya bazasına daxil edilir. Hazırda innovasiya fəallığının artırılması və iqtisadi canlanmanın təşkili, bu sahədə çalışacaq sahibkarlar üçün stimullaşdırıcı mexanizmlər, biznesə daha əlverişli şəraitin yaradılması məqsədilə təkliflər hazırlanır. Təkliflərdə vergi, gömrük və kommunal xidmətlər üzrə güzəştlərin tətbiqi, maliyyə mənbələrinə çıxışın asanlaşdırılması kimi dəstək tədbirləri əksini tapacaqdır. Şamaxı Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı Tahir Məmmədov Şamaxıda həyata keçirilən layihələr barədə məlumat verib, innovativ layihələrdən – Elektron Müraciət Portalı, Şamaxı Geonanalitik İnformasiya Sistemi, sərnişindəşımada yeni ödəmə sisteminə bəhs edib. Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Qarabağ iqtisadi rayonu üzrə xüsusi nümayəndəsi Emin Hüseynov Qarabağda görülən işlər və nəzərdə tutulan tədbirlər barədə məlumat verərək, qeyd edib ki, bütün aidiyyəti mərkəzi və yerli icra hakimiyyəti orqanları birgə fəaliyyət göstərərək, əlaqələndirilmiş şəkildə bu ərazilərdə müvafiq bərpa-quruculuq işləri həyata keçirir. Emin Hüseynov Qarabağ bölgəsinin müasir infrastrukturuna malik regiona çevriləcəyinə əminliyi-

ni vurğulayıb. Konfransda çıxış edən AMEA-nın birinci vitse-prezidenti, akademik Arif Həşimov, Qaçqınların və Məcburi Köçkünlərin İşləri üzrə Dövlət Komitəsinin sədr müavini Fuad Hüseynov, Milli Məclisin deputatı, akademik Ziyad Səmədzadə, Dövlət Neft və Sənaye Universitetinin rektoru Mustafa Babanlı, rəqəmsal inkişaf və nəqliyyat nazirinin müşaviri Rəşad Həsənov, Dövlət Statistika Komitəsinin sədr müavini Yusif Yusifov, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Vətəndaşlara Xidmət və Sosial İnnovasiyalar üzrə Dövlət Agentliyinin sədr müavini Ceyhun Salmanov, İqtisadiyyat Nazirliyi yanında Dövlət Vergi Xidmətinin Tədris Mərkəzinin direktoru Mirəli Kazımov və digərləri çıxış ediblər. Nətiqələr postkonflikt dövrə innovativ texnologiyaların yenidənqurma və inkişafda rolu, Şərqi Zəngəzur və Qarabağ iqtisadi rayonlarında rəqəbə davamlı sənaye potensialının yaradılması, potensial repatriantların “ağıllı şəhər”, “ağıllı kənd”, “ağıllı iqtisadiyyat” mühitində yaşayışa hazırlanması ilə bağlı fikirlərini bölüşüblər.

Tədbirdə ADA Universiteti və AMEA-nın nümayəndələrinin işğaldan azad edilmiş ərazilərimizin bərpasının maliyyələşdirilmə mexanizmləri və sosial biznesin idarə edilməsi mövzularında məruzələri dinlənilib, müzakirələr aparılıb.

Vergi məəcəllələrinə təklif edilən dəyişikliklər müzakirə olunub

İqtisadiyyat Nazirliyinin məlumatı

“Biznes mühiti və Beynəlxalq reytinglər üzrə Komissiya”nın “Korporativ idarəetmə, investisiyalar, investorların maraqlarının qorunması, biznesetikası və korporativ sosial məsuliyyət” İşçi Qrupunun növbəti iclası keçirilib. İqtisadiyyat Nazir-

liyinin mətbuat xidmətindən bildirilib ki, onlayn formatda keçirilən iclasda İşçi Qrupun 2021-ci il üçün Fəaliyyət Planında nəzərdə tutulan tədbirlər, o cümlədən Mülki, Mülki Prosesual və Vergi məəcəllələrinə təklif edilən dəyişikliklər və digər

məsələlər, qarşıda duran mühüm vəzifələr müzakirə olunub. Bununla yanaşı, İşçi Qrupun 2022-ci il üçün Fəaliyyət Planının layihəsinə daxil edilməsi təklif olunan bir sıra məsələlər, eləcə də şirkətlərdə elektron sənəd dövriyyəsinin təşkili, elektron imzadan istifadə, səhmdarların birjadankənar əməliyyatlarının, alqı-satqı əqdlərinin notarial qaydada rəsmiləşdirilməsi zamanı qarşılaşdıqları problemlər barədə fikir mübadiləsi aparılıb. Görüşdə aidiyyəti dövlət qurumlarının əməkdaşları ilə yanaşı, özəl sektorun, o cümlədən “Deloitte & Touche”, “PwC Azerbaijan” şirkətlərinin və digər təşkilatların nümayəndələri iştirak ediblər.

Şəhidlərin ailə üzvlərinə və qazilərə yeni vergi güzəştləri tətbiq ediləcək

Vətən müharibəsindən sonra dövlətimizin qarşısında duran ən mühüm sosial məsələlərdən biri şəhid ailələrinin və sağlamlığını itirmiş qəhrəman döyüşçülərimizin qayğılarının diqqət mərkəzində saxlanması, onların sosial vəziyyətinin yaxşılaşdırılmasıdır. Şəhid ailələrinin və müharibə iştirakçılarının sosial təminatının gücləndirilməsi Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə uğurla həyata keçirilən sosial siyasətin başlıca istiqamətlərindən biridir.

Məlum olduğu kimi, Azərbaycan Respublikası Vergi Məcəlləsinə əlavə və dəyişikliklər artıq Milli Məclis tərəfindən qəbul edilib. Dövlət Vergi Xidmətindən bildirilib ki, qanunvericiliyə edilmiş dəyişikliklərin mühüm istiqamətlərindən biri sosial xarakterli güzəştlər vasitəsilə əhalinin maliyyə-vergi yükünün azaldılmasıdır. Dəyişikliklərə əsasən, Vətən müharibəsində şəhid olmuş şəxslərin ailə üzvləri və Azərbaycan Respublikasının azadlığı, suverenliyi və ərazi bütövlüyü

DÖVLƏT VERGİ XİDMƏTİ

üçrunda aparılan hərbi əməliyyatlar nəticəsində sağlamlığını itirmiş və əlilliyi müəyyən edilmiş hərbi qulluqçular üçün yeni vergi güzəştləri müəyyənləşdirilib. Eyni zamanda, Vətən müharibəsi iştirakçıları da banklara və digər kredit təşkilatlarına olan borclarının silinməsindən əldə olunan gəlir vergisindən azad edilib. Vergi Məcəlləsinə edilmiş dəyişikliklərdə şəhid olmuş şəxslərin ailə üzvlərinə və qazilərə verilən maddi yardımın 20 min manatadək olan hissəsinin gəlir vergisindən azad edilməsi nəzərdə tutulur. Məlum olduğu kimi, hədiyyələrin, təhsil və ya müalicə haqlarını ödəmək

üçrən maddi yardımın, bir-dəfəlik müavinətin dəyərinin min manatadək olan hissəsi gəlir vergisindən azaddır və bu azadolma sosial statusundan asılı olmayaraq maddi yardım alan bütün fiziki şəxslərə tətbiq edilir. Şəhid olmuş şəxslərin ailə üzvlərinə və hərbi əməliyyatlar nəticəsində əlil olmuş hərbi qulluqçulara və müllki şəxslərə dövlət tərəfindən göstərilən diqqət və qayğının davamı kimi, bu kateqoriyaya aid fiziki şəxslərə verilən və məqsədli təyinatından asılı olmayaraq, maddi yardımların 20 min manatadək olan hissəsinin gəlir vergisindən azad edilməsi nəzərdə tutulur.

KOBİA Türkiyənin Adıyaman şəhərinin KOB-ları ilə əlaqələrin genişləndirilməsini müzakirə edib

Kiçik və Orta Biznesin İnkişafı Agentliyinin (KOBİA) İdarə Heyətinin sədri Orxan Məmmədov Adıyaman Ticarət Birləşməsinin məclis sədri Abdullah Tutak ilə görüşüb. KOBİA-dan bildirilib ki, görüş-

də KOB-lar arasında əlaqələrin genişləndirilməsinə, birgə investisiya layihələrinin icrasına və agentliyin bu istiqamətdə göstərə biləcəyi dəstək və xidmətlərə dair fikir mübadiləsi aparılıb.

Vergi ödəyicilərinin sayı 10% artıb

Bu il dekabrın 1-nə Azərbaycanda 1 321 539 vergi ödəyicisi uçotda olub. İqtisadiyyat Nazirliyi yanında Dövlət Vergi Xidmətinə istinadən xəbər verilir ki, bu, ötən il dekabrın 1-nə nisbətən 9,9% çoxdur. Vergi ödəyicilərinin 87,8%-i fiziki şəxslər, 12,2%-i faizi hüquqi şəxslər və digər təşkilatlardır. Son 1 ildə ölkədə kommersiya qurumlarının sayı 8,4% artıb. 2021-ci ilin yanvar-noyabr aylarında 10 769 kommersiya qurumu dövlət qeydiyyatına alınıb ki, bu da illik müqayisədə 28,5% çoxdur. Hesabat dövründə qeydiyyatdan keçmiş kommersiya qurumlarının

90,7%-i yerli, 9,3%-i xarici investisiyalı müəssisələr olub. Kommersiya qurumlarının 82,8%-i elektron qaydada, 17,2%-i isə kağız daşıyıcıları vasitəsilə edilmiş müraciətlər əsasında qeyd alınıb, onlardan 2.529-nun (ümumi qeydiyyatın 23,5%-i) ƏDV məqsədləri üçün qeydiyyatdan alınması təmin edilib. Yerli investisiyalı MMC-lərin e-qeydiyyatının xüsusi çəkisi isə 92,7% təşkil edib. 2020-ci ilin mart ayından etibarən başlanan 12 aylıq azalma dövründən sonra, ardıcıl 9 ayda (2021-ci ilin mart-noyabr aylarında) qeydiyyatın sayında artım müşahidə edilib.

Yanvar-noyabr ayları ərzində dövlət qeydiyyatına alınmış yerli investisiyalı kommersiya qurumlarının sayı 2020-ci ilin eyni dövrü ilə müqayisədə 37,6% artıb ki, bu da bütünlüklə elektron qeydiyyatın sayının artması hesabına baş verib.

Азербайджан, Иран и Грузия откроют новый транзитный маршрут

Азербайджан, Иран и Грузия достигли договоренности об организации транзитного маршрута, соединяющего Персидский залив с Черным морем. Об этом заявил генеральный директор Управления международного транзита и перевозок Джавад Хедаяти в интервью ISNA.

"После проведенных двух встреч с Азербайджаном и Грузией мы предложили им инициативу по созданию нового транзитного коридора для регионального сближения. Конечно, этот план был предложен еще 8 лет назад, но из-за вовлеченности многих стран в это соглашение он еще не реализован, и стороны не достигли консенсуса", - отметил он. Хедаяти подчеркнул, что создание нового маршрута может соединить Персидский залив с Черным морем.

"Грузия и Иран являются основными

участниками соглашения, поскольку Иран связан со свободными водами через Персидский залив, а у Грузии есть два важных торговых порта на востоке Черного моря. С другой стороны, Грузия и Азербайджан приложили большие усилия для улучшения и развития своей транспортной инфраструктуры, поэтому мы постарались расширить сотрудничество с обеими этими странами", - добавил он. Согласно соглашению, в течение следующих четырех месяцев из Ирана будут отправлены пилотные грузы для доставки иранских товаров в Азербайджан через границу в Астаре, а также в Болгарию или другие страны Восточной Европы через порты Грузии на Черном море. Пилотную фазу проекта планируется осуществить до конца года по иранскому календарю (20 марта 2022 года), чтобы можно было выявить препятствия и проблемы.

В Азербайджане безналичные платежи выросли на более чем 8% - ЦБА

В Азербайджане безналичные платежи выросли за январь-октябрь 2021 года на более чем 8 процентов.

Об этом сказал в среду первый заместитель председателя правления Центрального банка Азербайджана (ЦБА) Алим Гулиев, выступая на V Международном банковском форуме в Баку.

«Динамично развивающиеся цифровые технологии показали свою эффективность в период пандемии. В этот период банкинг вырос на 23 процента, а мобильный банкинг - на 30 процентов. Также в течение 2020 года выросла на 17 процентов электронная коммерция. Новый этап цифровизации увеличил финансовые ресурсы. Деятельность финтех-компаний стала более прозрачной. ЦБА реализовал ряд программ для комфортного обеспечения безналичных платежей граждан. Цифровизация продолжает оставаться трендом и сегодня», - сказал он. Гулиев отметил, что другим трендом является налаживание сотрудничества

с глобальными игроками, такими как Amazon и ряд других компаний. «В области кибербезопасности ЦБА считает этот сектор наиболее приоритетным и проводит масштабные работы. В период 2018-2020 годов были осуществлены крупные проекты по переходу на безналичные платежи. В рамках этой программы в прошлом году ЦБА представил решение по приему платежей с помощью QR-кодов. Также разработано и сдано в эксплуатацию решение «блокчейн Big Data», функциональные возможности которого сегодня расширяются, в том числе позволяя удаленно открывать банковские счета и карты. Другим успешным проектом является оплата с помощью банковских карт проезда на поездах Баку-Сумгайыт. Также мы активизировали NFC-платежи в ряде банковских приложений», - сказал он. По словам Гулиева, за десять месяцев 2021 года безналичные платежи выросли на 8,2 процента и превысили 30 процентов от общего оборота.

В МИРЕ Итоги саммита США – Россия: войны не будет, но и мира тоже

Главное мировое событие – это, безусловно, переговоры между президентами США и России, прошедшие по видеосвязи. Кремль приложил немалые усилия, чтобы они состоялись, не на шутку напугав всех концентрацией войск возле украинских границ и в Крыму. Политики, эксперты и средства массовой информации всерьез обсуждали, насколько вероятно большая война. Очевидно, что накал ситуации требовал вмешательства лидеров и гарантов мирового спокойствия. Результат – небывалая дипломатическая активность на московском направлении и ее вершина: виртуальный саммит Джо Байдена и Владимира Путина.

Следует напомнить, что предыдущая, первая встреча президентов Байдена и Путина состоялась 16 июня в Женеве, и на ней стороны предварительно договорились через полгода обсудить динамику российско-американских отношений. Вот, собственно, шесть месяцев и миновало. Динамика, прямо скажем, аховая, хотя той встрече тоже предшествовала активность российских вооруженных сил у украинских границ, которая значительно ускорила готовность американца встретиться с русским.

Сейчас, как и в прошлый раз, пойдут гадания, о чем смогли договориться, а о чем лишь обменялись мнениями российский и американский лидеры, какую долю в двухчасовом разговоре заняло обсуждение состояния дипломатических отношений США и РФ, вопросы кибербезопасности и стратегической стабильности, а сколько – ситуация вокруг Украины. В своих заявлениях российское руководство обозначило свое острое нежелание видеть Украину в НАТО, а НАТО – в Украине. А с кем еще говорить на эту тему, как не с главным лицом в Североатлантическом альянсе, американским президентом? Следует сказать сразу, что главная цель встречи – сама встреча – состоялась. Джо Байден, как ему и полагается, выступил в роли мирового арбитра, Владимир Путин в качестве государственного деятеля такого масштаба, с которым регулярно напрашивается на встречи американский президент. Уже в силу факта встречи уровень напряженности, существовавший до нее, спал, тем самым саммит себя оправдал, даже если не углубляться в детали. Каковы эти детали, каждая из сторон частично изложила в немногословных

заявлениях, соответственно, Белого дома и Кремля, а какая-то часть останется не для публики, и судить о договоренностях можно будет из дальнейшего развития событий. Ничто не свидетельствует о том, что кто-то из переговорщиков дал слабину и пошел на значительные уступки. Скорей, остались при своих, при этом снизив общий градус конфронтации.

В то же время одно значительное изменение за то время, что президентом США является Джо Байден, а президент Владимир Путин добивается с ним встреч довольно жестким способом, произошло. Европа впервые за долгие годы ощутила, что такое обсуждение перспективы большой войны на континенте. Впервые в совершенно конкретном контексте стал вопрос, насколько Запад готов оказывать поддержку как своим непосредственным союзникам, так и младшим партнерам. Пришлось озадачиться проблемой, что означает на самом деле многократное военное и экономическое преимущество, если в ситуации острого конфликта использование этого преимущества является крайне, до невозможности, нежелательным против соперника, который готов использовать все, что угодно, и обладает очень высоким болевым порогом. Вот этого обстоятельства, что приходится столько переживать и над стольким задумываться, России не простят ни Европа, ни Америка, ни Большой Запад. Какие формы и сколько времени займет расплата за доставленные неприятности, не так важно. Нет, войны не будет. Но, что действительно важно, отныне не будет и мира, и геополитические оппоненты России, наконец, в полной мере осознали это неприятное обстоятельство. Собственно, к этому Владимир Путин уверенно и вел свою страну последние пару президентских сроков. Цель достигнута. Вот только в чем тут успех?

Источник: haqqin.az

США могут изолировать Россию от мировой финансовой системы

«США обсуждают с союзниками вариант полной изоляции России от мировой финансовой системы со всеми вытекающими последствиями для бизнеса и населения в случае

вторжения на Украину». Об этом в своем выступлении в сенате сообщила заместитель госсекретаря США Виктория Нуланд. По ее словам, в стремлении удержать Россию от агрессии

США рассматривают все доступные варианты. Она добавила, что беспрецедентные санкции могут вводиться поэтапно – «в первый день, пятый, десятый».

В Китае намерены создать самое быстрое аэротакси в мире

Модель под названием Pantala Concept H сможет разогнаться до 300 км/ч. Компания Pantuo Aviation заявила о том, что построит самый быстрый eVTOL. Однако пока он существует только в виде 3D-модели, сообщает издание newatlas.com. Электросамолет удивит не только своей скоростью в 300 км/ч, но и дизайном, напоминающим ската. Как отмечает СМИ, Pantala Concept

Н будет оснащен 22 довольно крупными канальными вентиляторами, литий-

ионным аккумулятором, который обеспечит запас хода чуть более 250 км. По задумке инженеров, которые отказались от пропеллеров, вентиляторы смогут обеспечить нужный запас тяги, а также сделают устройство более маневренным. Также вентиляторы работают тише, чем пропеллеры, что наверняка оценят и пилот, и пассажиры, которых может уместиться максимум пять.

9-15 dekabr 2021-ci il

Qarabağın görkəmli simaları

Cabbar Qaryağdioğlu (1861-1944)

Cabbar Qaryağdioğlu XIX əsrin II yarısında yetişən və musiqi tariximizdə ən görkəmli rol oynayan sənətkarlardan biridir. Xalqın içərisindən çıxmış bu sənətkar özünün bütün mənalı həyatını klassik Azərbaycan musiqisinin inkişafına həsr etmişdir. Ömrünün 60 ilini xalqdan öyrəndiyi və topladığı 500-dən artıq mahnını işləyib, Azərbaycanın xanəndəlik sənətini yaratmağa həsr etmiş müğənni Zaqafqaziya da ən yaxşı xalq ifaçısı şöhrətini qazanmışdır.

C.Qaryağdioğlunu Azərbaycan xalq musiqisinin canlı tarixi, ensiklopediyası adlandırırdılar. Onun oxuduğu muğam və xalq mahnıları indi də Azərbaycanın musiqi xəzinəsinin ən qiymətli inciləridir. Şərqin vokal sənəti tarixində, geniş xalq kütlələri arasında onunla müqayisə edilə biləcək ikinci bir müğənni yoxdur. Onun adı dünya vokal sənətinin bir sıra görkəmli sənətkarlarının adları ilə yanaşı çəkilir. Azərbaycan xanəndəlik sənətinin ən görkəmli nümayəndələrindən biri, Azərbaycan SSR xalq artisti **Cabbar İsmayıl oğlu Qaryağdioğlu** 1861-ci il martın 31-də Şuşada anadan olmuşdur. Cabbar ilk musiqi təhsilini Şuşada Xarrat Qulunun məktəbində alıb. O, on yaşında ikən şəhərdəki məktəbə daxil olur, müəllimi Mirzəli Zeynalabdin oğlundan musiqi elmini və fars dilini öyrənir. 16 yaşında ilk dəfə müəllimi ilə getdiyi toyda tarzən Cavadbəyin müşayiəti ilə

"Kürdü-Şahnaz" oxuyur, zil və tərəvətli səsi ilə təkcə dinləyiciləri deyil, musiqiçiləri də məftun edir. Qoca xanəndə Hacı Hüsü onun alından öpüb, "Gələcəkdə bizim yerimizi bu cavan xanəndə tutacaqdır" deyir. Bu hadisədən sonra məşhur tarzən Sadıq-can Cabbarı rəhbərlik etdiyi sazəndələr dəstəsinə qəbul edir. Cabbar bu dəstə ilə Şuşada "Xandəmirovun teatr salonu"nda təşkil edilən "Xeyriyyə gecəsi"ndə "Heyratı" oxuyur. Azərbaycanda ilk Şərq konserti 1901-ci ilin yayında Ə.Haqverdiyevin rəhbərliyi altında Şuşada "Xandəmirovun teatr salonu"nda təşkil edilmişdir. Konsertdə Cabbar Qaryağdioğlu böyük ifaçılıq qabiliyyəti göstərərək, Azərbaycan şairləri - Məhəmməd Füzuli, Molla Pənah Vaqif, Qasım bəy Zakir, Seyid Əzim Şirvani və Xurşidbanu Natəvanın qəzəllərini doğma ana dilində ilham və məhəbbətlə oxumaqla xanəndəlik sənətində yeni bir mərhələ açmış, muğamatın geniş xalq kütlələri içərisində yayılmasına böyük köməklik göstərmişdir. Şuşadakı ilk Şərq konsertindən sonra Azərbaycanın digər şəhərlərində, xüsusilə də Bakıda XX əsrin ilk illərindən başlayaraq Şərq konsertləri verilir.

C.Qaryağdioğlu 1905-ci ildə Gəncə şəhərində məşhur xanəndə İslam Abdullayevin vasitəsilə tanış olduğu tarzən Qurban Pirimov və kamançaçı Şaşa Oqanezaşvilidən ibarət ikinci bir musiqi üçlüyü yaradır. Xanəndə "Heyratı"nı

qrammafon valına 1906-cı ildə yazdırmışdır. Eyni zamanda, onun ifasında olan "Ovşarı" muğamı da yüksək ifaçılıq məharətindən və onun səsinin qeyri-adi gücündən xəbər verir. Təsədüfüdür ki, C.Qaryağdioğludan sonra bu günə qədər bu muğamı hələ heç kəs oxumağa cürət etməmişdir. Doğrudur, Cabbar Qaryağdioğludan əvvəl bizim musiqi tariximizdə Şahqulu, Mirzəhüseyn, Hacı Hüsü, Məşədi İsi, Səttar, Mirzə Məmmədhasən, Əbdülbəqir, Bülbülcan kimi klassik xanəndərimiz olmuşdur. Lakin onların heç biri xalq musiqisini C.Qaryağdioğlu qədər dərindən bilməmişlər. Onun şairliyi də vardı. Bəstəkar kimi mahnılar da qoşurdu. O, bir dəfə İrəvanda bir toy məclisində oxuyurmuş. Məclisin qızgın vaxtında toy sahibi, yəni qız atası xanəndədən xahiş edir ki, gəlini tərifləyən bir mahnı oxusun. Cabbar da o dəqiqə elə oradaca "İrəvanda xal qalmadı" adlı mahnını bəstələyib oxuyur. Toy sahibi çox razı qalır. Məclis xanəndəni alqışlayır...

C.Qaryağdioğlu dəfələrlə İran şahlarının, Türkiyə sultanlarının məclislərinə dəvət olunmuş, öz gözəl ifası ilə onları məftun etmişdir. O, yaradıcı sənətkar idi. Bir muğamı 2-3 saat, bəzən isə böyük məclislərdə 4 saat belə oxuyardı. O, həm böyük sənətkar, həm də qayğıkeş müəllim idi. O, şagirdlərinin qayğısına qalar, onlara səslərini qorumağı tövsiyə edərdi: "Səs və gözəllik

Allah vergisidir. Gərək onların qədrini biləsən. Birinci növbədə səsinə qorunmalısan. Yeməyinə, yatmağına fikir verməlisən. Xanəndə çox yeməməlidir. Qarınqululuq oxumağın düşmənidir. Gündə ən azı 10 saat yatmalıdır".

Klassik ədəbiyyatı gözəl bilirdi və deyirdi ki, əruzü bilməyəndən xanəndə olmaz. Cabbar Qaryağdioğlunun tələbələrindən Xan Şuşinski həmişə fərəhlə qeyd edərdi ki, xanəndə olmağın üçün unudulmaz müəllimim Cabbar Qaryağdioğluna minnətdaram. Seyid Şuşinski, Bülbül, Davud Səfiyarov, Zülfü Adıgözəlov, Xan Şuşinski, Cahan Talışinskaya, Yavər Kələntərli, Mütəllib Mütəllibov kimi görkəmli muğam ustaları məhz C.Qaryağdioğlunun tələbələri olmuşlar. Cabbar Qaryağdioğlunun böyük sənəti və zəngin səsi dünyanın bir çox bəstəkarlarının, musiqişünas və mədəniyyət xadimlərinin diqqət mərkəzində olmuşdur. Akademik B.Astafyev, professor Y.Brando, bəstəkarlardan M.İppolitov, V.Georgixubov, R.Qlier və başqaları C.Qaryağdioğlu sənətinin vokal ustalığını yüksək qiymətləndirmişlər.

Azərbaycanda opera sənətinin meydana gəlməsində də onun rolu böyükdür. Opera səhnəmizin ilk aktyoru məhz Qaryağdioğlu olmuşdur. C.Qaryağdioğlu Azərbaycan Dövlət Konservatoriyasının ilk təşkilatçılarından biri olmuşdur. 1965-ci ildə Moskvada nəşr olunmuş "Песня и музыка

Азербайджана" kitabında deyilir ki, C.Qaryağdioğlu 1906-cı ildə Varşavada konsert verib. Bu konsertdən toplanan pul vəsaiti Zaqafqaziya müsəlman tələbələrinə paylanıb. Bu müdrik xanəndə xeyriyyəçi kimi də tanınırdı.

O, Bakıda Mərdəkan qəsəbəsində Yesenin və Şalyapinlə görüşmüşdü. C.Qaryağdioğlunun zil və məlahətli səsi, geniş səs diapazonu onları heyratə salmışdı. Yesenin Cabbar Qaryağdioğlunu "Şərq musiqisinin peyğəmbəri" adlandırmış və ona bir şeir həsr etmişdir. 1934-cü il mayın 30-da Tiflisdə Cənubi Qafqaz xalqlarının incəsənət olimpiadasında 74 yaşlı C.Qaryağdioğlu qeyri-adi sənətkarlıq və saflığı ilə fərqlənən ən yaxşı çıxışına

görə birinci yerə layiq görülmüş və Zaqafqaziya Mərkəzi İcraiyyə Komitəsinin birinci dərəcəli Fəxri fərmanı ilə təltif edilmişdir.

O, 1935-ci ildə Azərbaycan SSR xalq artisti adına layiq görülmüş, "Şərəf nişanı" ordeni ilə təltif edilmiş, 1936-cı il martın 31-də Azərbaycan Dövlət Dram Teatrında C.Qaryağdioğlunun 75 illik yubileyi təntənəli surətdə qeyd edilmişdir.

Cabbar Qaryağdioğlunun fonovalla köçürülmüş 50 xalq mahnısı 1938-ci ildə Azərbaycan musiqisini öyrənən elmi tədqiqat kabineti tərəfindən "Azərbaycan xalq nəğmələri" başlığı altında ayrıca kitab şəklində çap edilmişdir. Cabbar Qaryağdioğlu 1944-cü ildə Bakıda vəfat etmişdir.

Bu il qeyri-neft məhsullarının ixracı 2,6 milyard dolları ötəcək

"Dayanıqlı inkişaf prioritetlərimizə uyğun olaraq, iqtisadiyyatın şaxələndirilməsi və şəffaflığın artırılması istiqamətində söylərimizi davam etdiririk."

Bu sözləri İqtisadiyyat naziri Mikayıl Cabbarov deyib.

Nazir qeyd edib ki, yenilənmiş proqnozlara görə, bu il Azərbaycanda qeyri-neft məhsullarının ixracı rekord həddə çataraq 2,6 milyard dolları ötəcək.

Zəngəzur dəhlizinin açılması ilə Bakı Limanının böyük potensialı üzə çıxacaq

"Zəngəzur dəhlizinin açılması ilə Bakı Limanının böyük potensialı üzə çıxacaq və gələcəkdə bu dəhlizlə yükdaşıma-

ların artacağını gözləyirik." Bu sözləri "Bakı Beynəlxalq Dəniz Ticarət Limanı" QSC-nin baş direktoru Taleh Ziyadov dekabrın 7-də Bakı limanında KİV üçün keçirilən təlimdə deyib. T.Ziyadov qeyd edib ki, Sovet İttifaqı respublikaları arasındakı iqtisadi əlaqələr Zəngəzur dəhlizi vasitəsilə aparılır: "Bizim ölkəmizdən İrana

gedən dəmir yolu vasitəsilə ildə 3 milyon tona qədər yük dövriyyəsi olurdu. Birinci Qarabağ müharibəsindən sonra isə bu dəhlizlə yükdaşıma təməlinə dayandı. Hazırda isə İkinci Qarabağ müharibəsində əldə edilən Zəfərlə həm Azərbaycan, həm də region üçün yeni perspektivlər yarandı".

Azərbaycan ilə İran arasında enerji sahəsində əməkdaşlıq əlaqələri müzakirə edilib

Azərbaycan Respublikasının İran İslam Respublikasındakı səfəri Əli Əlizadə İran İslam Respublikasının Energetika naziri Əli Əkbər Mehrabian ilə görüşüb.

Azərbaycanın İran üçün yaxın dost və qonşu ölkə olduğunu bildiren Əli Əkbər Mehrabian iki ölkə arasında sıx tarixi bağların və dəyərlərin olduğunu diqqətə çatdırıb. Nazir Azərbaycanla energetika sahəsində əlaqələrin inkişafında maraqlı olduqlarını və bu müstəvidə icra olunan layihələrin tezliklə başa çatdırılması, yeni müştərək layihələrin nəzərdən keçirilməsinin zəruriliyini vurğulayıb. Rəhbərlik etdiyi nazirliyin Azərbaycanın aidiyyəti qurumları ilə əməkdaşlığının daha da möhkəmlənməsində söylərin artırılmasının önəmini qeyd edən Əli Əkbər Mehrabian iki ölkə arasındakı münasibətlərin inkişafı naminə səmərəli xidməti fəaliyyətində səfir Əli Əlizadəyə uğurlar arzulayıb. Azərbaycan Respublikasının İranla

çoxşaxəli əlaqələrinin inkişafında energetika sahəsinin də aparıcı rolunun olduğunu qeyd edən səfir Əli Əlizadə icra olunan layihələrin bunu bir daha təsdiq etdiyini bildirib. İranla sərhəddə 132 kilometr Azərbaycan ərazilərinin erməni işğalından azad olunmasının yeni reallıqlar və əməkdaşlıq üçün bir çox imkanlar yaratdığını vurğulayan səfir Əli Əlizadə həyata keçirilən önəmli layihələrindən biri olan Xudafərin/Qız qalası layihələrinin bunun təzahürü olduğunu vurğulayıb.

Görüşdə, həmçinin iki ölkə arasında həyata keçirilən hidroqovşaqların və su elektrik stansiyalarının tikintisi üzrə işlər, eləcə də elektrik enerjisi dəhlizi layihəsi və digər müştərək layihələrin icrası, səfərlərin və görüşlərin təşkili, fəaliyyət göstərən Birgə Texniki Komissiyanın iclaslarının keçirilməsinin davam etdirilməsi, həmçinin qarşılıqlı maraq doğuran digər məsələlər ətrafında fikir mübadiləsi aparılıb.

QHT layihənin icrasına başlamışdır

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ GƏNC-LƏR FONDU TƏRƏFİNDƏN QRANT MÜSABİQƏSİ ÇƏRCİVƏSİNDƏ "Gənclik və Maarifçilik" İB "Gənclərin innovativ sahibkarlıq sahəsində maarifləndirilməsi üçün təlimlərin təşkili" adlı layihənin icrasına başlamışdır. 2021-ci ildə qalib olmuş "Gənclik və Maarifçilik" İB Fondun maliyyə dəstəyi ilə oktyabr-dekabr aylarında "Gənclərin innovativ sahib-

karlıq sahəsində maarifləndirilməsi üçün təlimlərin təşkili" adlı layihə icra edəcəkdir. Layihə çərçivəsində gənclər üçün innovativ sahibkarlığın əsasları adlı təlim 3 ay davam edəcəkdir. Bu məqsədlə əvvəlcə təlimin təşkil ediləcəyi təhsil müəssisələri müəyyənləşdirəcəkdir. 6 məşğələdən ibarət tədbirlərdə 60 nəfər dinləyici iştirak edəcəkdir.

6 DÜNYA

“Goldman Sachs” daha yüksək inflyasiyanın olacağını gözləyir

ABŞ-ın “Goldman Sachs” investisiya bankının baş icraçı direktoru (CEO) Devid Salomon inflyasiyanın bir qədər sürətlənəcəyini, lakin ötən əsrin 70-ci illərinin qiymət artımının baş verməyəcəyini güman edir.

“Reuters”-in məlumatına görə, bank rəhbəri ehtiyatlı olmağın və risklərin düzgün idarə edilməsinin tərəfdarıdır.

O həmçinin, COVID-19-un “omikron” ştamı

səbəbindən global maliyyə bazarlarında qeyri-müəyyənliyin olmasını etiraf edib və FED-in və digər mərkəzi bankların aktiv alışlarının azaltma templərinin sual doğurduğunu vurğulayıb.

“Biz hələ də pandemiyadan tam çıxmamışıq. Bundan qaynaqlanan qeyri-müəyyənlik var və bu qeyri-müəyyənlik iqtisadi fəaliyyətə təsir edəcək”, – D.Salomon deyib.

FED-in siyasəti “omikron”dan təhlükəlidir

ABŞ-ın Federal Ehtiyatlar Sisteminin (FED) pul-kredit siyasətindəki dəyişikliklər “omikron” ştamından daha böyük təhlükə yarada bilər. Bu barədə “Morgan Stanley” analitikləri məlumat verib.

Bankın Amerika bazarı üzrə baş mütəxəssisi Maykl Uilson “omikron”un səhmlər üçün əsas risk faktoru olmasından narahat olmadığını açıqlayıb. Onun fikrincə, FED-in istiqraz

alışlarının həcmi azaltmaq barədə qərarı daha böyük təhlükədir.

Belə ki, istiqraz alışlarının həcmi azaldılması bazarlar üçün sərtləşmə deməkdir ki, bu da onların dəyərinin azalmasına səbəb olacaqdır. Proqnozlara görə, kapitallaşma üzrə Amerikanın ən böyük şirkətlərinin daxil olduğu “S&P 500” indeksi düşəcək: azalma təxminən 12% təşkil edəcək.

“UBS Global Wealth Management” ekspertləri bazarlardan artan volatilitik dövrünü gözləyirlər, çünki investorlar qeyri-kafi məlumatlar əsasında “omikron” və FED-in siyasətindən riskləri qiymətləndirməyə çalışırlar.

Xatırladaq ki, noyabrın sonunda “Fitch” koronavirusun yeni “omikron” ştamı haqqında etibarlı məlumatın olmaması səbəbindən onun nəticələrini iqtisadi artım proqnozlarına daxil etməyin hələ tez olduğunu açıqlayıb.

“Əksər böyük ölkələrin təcrübəsi göstərir ki, koronavirus infeksiyasının hər bir sonrakı dalğası, məsələn, iş və istehlak nümunələrinin dəyişməsi səbəbindən iqtisadiyyat uğunlaşdıqca iqtisadi artıma daha az təsir göstərir”, – deyər reyting agentliyi vurğulayıb.

ABŞ Pekin Olimpiadasını boykot elan edib

“ABŞ rəsmiləri Pekin Qış Olimpiya Oyunlarına iştirak etməyəcək.”

Bunu Ağ Evin sözcüsü Cen Psaki jurnalistlərə açıqlamasında deyib.

Onun sözlərinə görə, Çin Xalq Respublikasında insan haqları pozuntularını nəzərə alaraq, Bayden administrasiyası 2022-ci ildə keçiriləcək

Pekin Qış Olimpiya və Paralimpiya Oyunlarına diplomatik və ya rəsmi nümayəndə heyəti göndərməyəcək.

O, diplomatik boykotun amerikalı idmançıların Olimpiadada iştirakına təsir etməyəcəyini vurğulayıb: “ABŞ komandasının idmançıları evdə yüz faiz dəstəkləyəcəyik”.

Bakcell abunəçiləri üçün “Asan İmza”nı SMS vasitəsilə yeniləmək imkanı

Bakcell abunəçiləri “Asan İmza” xidmətinin müddətini artıq SMS vasitəsilə uza da bilər. Belə ki, “Fərdi”, “Biznes” və “Dövlət” tipli “Asan İmza” sertifikatlarına sahib olan bütün Bakcell abunəçiləri “Asan İmza” xidmətinə növbəti 3 il müddətinə uzatmaq üçün “8500” qısa nömrəsinə “status” açar sözünü SMS vasitəsilə göndərmək lazımdır.

“8500” qısa nömrəsinə göndərilən bütün SMS-lər pulsuzdur. Nəzərə almaq lazımdır ki, “Asan İmza” xidmətli SİM kartın SMS vasitəsilə uzadılması kifayət etmir, istifadəçilərdən, eyni zamanda vergi ödəyicisinin e-taxes.gov.az vahid Internet portalında onlayn şəkildə “Asan İmza” sertifikatlarının müddətinin bitməsinə 30 gün qalmış “Asan İmza” ser-

tifikatlarını növbəti 3 il müddətinə uzatmaq tələb olunur. “Asan İmza” sertifikatının etibarlılıq müddəti bitdikdən sonra onun onlayn rejimdə uzadılması mümkün olmayacaq və istifadəçi sertifikatı yeniləmək üçün Azərbaycan Respublikasının İqtisadiyyat Nazirliyi yanında Dövlət Vergi Xidməti nəzdində Asan Sertifikat Xidmətləri Mərkəzinə (ASXM) fiziki olaraq müraciət etməli olacaqdır.

İkinci savaşa ilk gündən igidliyi ilə seçilib. Ən çətin tapşırıqları, əməliyyatları yerinə yetirib. Cəbrayıl uğrunda döyüşlərdə ağır yaralanıb hədsiz cəsurluğu ilə hamının sevimlisi olan Rüfət Əsədullayev. İlk gündən tank əleyhinə bölüyün komandiri olub. Düşmən tankını birinci o vurub. Özü bunları demir. Özü haqqında çox danışmağı sevmir: “Nə deyim? Hərbi olmaq arzum olub. Həmişə müharibə olacağını, döyüşəcəyimi, ermənilərdən qəs alacağımı, torpaqlarımızı azad edəcəyimizi düşünürdüm. İstəklərim yerinə yetdi. Təəssüf edirəm ki, yaralandım, sona qədər döyüşə bilmədim. Məni Hünər adlı gizirimiz xilas edib. Elə oğuldur ki, Hünər. Bir düşmən texnikasını gözəndən qacırmazdı. Onun sayəsində sağ qaldım.”

Rüfət Əsədullayev

O, hərbiçidir. O, Azərbaycanın ərazi bütövlüyü uğrunda savaşıb. O, qazidir.

Savaşda yaranalıb. Canının yarısı zədə alıb: gözü, əli, ayağı...

Hospitaldan çıxanda evə dönüşünün videogörüntülərinə baxmışdım. Bütün əhali onu qarşılamağa çıxmışdı. Maşın karvanının sonu görünmürdü. Gözü, qolu sarıqlı idi. Ayağı yaralı olduğundan güclə addım atırdı. Hamı adını çağırırdı, hamı “qəhrəmanımız” deyirdi. Çox kövrəlirəm qazilərimizin evə dönüşünü sərgiləyən videogörüntülərə baxanda. Onları yaxından görmək, bağrıma basmaq istəyirəm. Ona da sarılmaq istəyirdim.

İlk dəfə Astaranın Ərçivan kəndində igidliyi əfsanə olan Şahnur Hüseynovun xatirə bulğunun açılışına gedəndə gördüm onu. Boynuna sarıldım elə. O qədər məsum, yaraşlıq, təvazökardı...

“Xalqım, torpaqlarımızın azadlığı uğrunda savaşıram. Etdiklərimi də qəhrəmanlıq sayıram”, - deyir.

Bədəninin yarısı yaralı qəhrəmanım neçə aydır müalicə alır. Çox diqqət çəkməyə də, bədəninə qəlpələrə gəzir. Hələ müalicəsi bitməyə də, “necəsən?” soranlara “ürəyimin yarası sağalıb” deyir. O, Milli Ordunun baş leytenantı Rüdət Eldar oğlu Əsədullayevdir: “Uşaqlıqdan hərbiç olmaq istəyirdim. Məktəbi bitirdikdən sonra Hərbi Akademiyaya getdim. Nə yaxşı ki, hərbinə seçdim. Torpaqlarımızın azadlığı uğrunda döyüşmək mənə də nəşib oldu. Bu hərbiç kimi deyil, vətən övladı kimi mənim borcumdur. Savaşda heç kim qəhrəmanlıq haqda düşünmür, amma qalib olmaq üçün döyüşür. Elə igid oğullar vardı...”

1994-cü il noyabrın 12-də Astaranın Ərçivan qəsəbəsində dünyamıza gəlib. 2000-2011-ci illərdə Natiq Kərimov adına 3 saylı tam orta məktəbdə təhsil alıb. 4 il Heydər Əliyev adına Azərbaycan Ali Hərbi Məktəbinin kursantı olub. Yeriüstü artilleriya ixtisası üzrə bitirib hərbi məktəbi. 2015-ci ildə leytenant hərbi rütbəsi ilə Ağcabədi rayonu N saylı hərbi hissədə xidmətə başlayıb. 2016-cı ilin aprel döyüşlərinin iştirakçısıdır qəhrəmanım. 2018-ci ildən baş leytenant hərbi rütbəsi ilə hərbi xidmətinə davam edib.

İkinci savaşa ilk gündən igidliyi ilə seçilib. Ən çətin tapşırıqları, əməliyyatları yerinə yetirib. Cəbrayıl uğrunda döyüşlərdə ağır yaralanıb hədsiz cəsurluğu ilə hamının sevimlisi olan Rüdət Əsədullayev. İlk gündən tank əleyhinə bölüyün komandiri olub. Düşmən tankını birinci o vurub. Özü bunları demir. Özü haqqında çox danışmağı sevmir: “Nə deyim? Hərbiç olmaq arzum olub. Həmişə müharibə olacağını, döyüşəcəyimi, ermənilərdən qəs alacağımı, torpaqlarımızı azad edəcəyimizi düşünürdüm. İstəklərim yerinə yetdi. Təəssüf edirəm ki, yaralandım, sona qədər döyüşə bilmədim. Məni Hünər adlı gizirimiz xilas edib. Elə oğuldur ki, Hünər. Bir düşmən texnikasını gözəndən qacırmazdı. Onun sayəsində sağ qaldım.”

2015-ci ildən müddətdən artıq hərbi xidmətə başlayan gizir Hünər Məmmədov haqqında öyrəndiklərim heyrətə salır məni. Təkcə Cəbrayıl uğrunda döyüşlərdə düşmənin onlarla tankını sıradan çıxarıb Hünər. Bəzən deyirlər “adam adına oxşayır”, elə bil Hünər üçün deyilib. Hünəri ilə ad qazanıb Hünər. “Ona baxanda bütün həyəcanın yoxa çıxdı. Çox hünərlidir adı kimi”, - dedilər döyüş yoldaşları. Hünərin həyəcanı isə hələ yoxa çıxmayıb: “Hamımız qələbəyə inanırıq. Qələbəmizdən qürur duyuram. Amma o günlərdən danışmaq çətinidir. Döyüş yoldaşlarımızın şəhid olduğunu görmək çox ağır idi. Unuda bilmirəm. Birlikdə döyüşə gedirdik: kimi şəhid oldu, kimi yaralandı, kimi sağ qaldı... Amma

hamı qəhrəman idi. Onların igidliyi hesabına qələbə qazandıq. Rüdət kimi oğulların varlığıdır qələbə. Onunla 2016-cı ildən tanışam. Müxtəlif təlimlərdə, kurslarda birlikdə olmuşuq. 2017-ci ilin sonlarında yeni yaradılmış TƏİRK bölməsində xidmətə davam etmək üçün xüsusi kurslarda da birlikdə olduq. Çox savadlı, peşəkar zabitdir Rüdət. Kursu ən yaxşı nəticə ilə bitirdiyi üçün bölməyə batareyə komandiri təyin olundu. Bilmədiklərimi ondan öyrənmişəm həmişə. 2020-ci ildə düşmənin fəallığı artmışdı. Bizə baş verə biləcək təxribatların qarşısını almaq tapşırığı verilmişdi. Öz işimizi layiqincə yerinə yetirirdik. Burada da Rüdətin peşəkarlığı xüsusi rol oynayırdı. Tovuz hadisələrindən sonra səbrimiz tükəndi. Hər an ömr gözləyirdik. Belə davam edə bilməzdi. Genişmiqyaslı hücum əmri alanda Rüdət bizi topladı, “Gözlədiyimiz gün gəlib çatdı. Biz torpaqlarımızı azad etmək xoşbəxtliyini yaşayacağıq. Həmin gün bu gündür”, - dedi. Cəbrayıl-Füzuli istiqamətində döyüşlər başladı. Daha az itkiylə daha çox düşməni məhv etmək üçün bölünüb müxtəlif istiqamətlərdən hücumə keçdik. Oktyabrın 7-də mənim heyətimin vəziyyəti gərgin

Hünər Məmmədov

idi. Gördüm Rüdət köməyə gəlib. Necə sevindim. O, yanımda olanda daha inamlı olurdu. Vəziyyət gözlədiyimizdən çətin idi: düşmənin xeyli hərbi texnikası, canlı qüvvəsi ilə üz-üzə idik. Bu zaman da Rüdət ağlaşırmaz igidlik göstərdi. Sağ qalanları başına toplayıb hücumə keçdi. Düşmənin diqqətini öz üzərinə çəkərək, mənə vaxt qazandırdı. Düşmənin 4 tankını vurdum. XTQ də köməyə gəldi. Düşmənin artıq qaçmağa üz qoymuşdu. Gözlərimə inanmırdım, texnikanı qoyub gedirdilər. Birdən kimsə dedi ki, ağır yaralı var, çıxarmaq lazımdır. Gedib gördüm ki, Rüdətdir. Qan içindəydi. Nə hala düşdüm... İlk tibbi yardım göstərdim. Artıq huşu gedirdi. Onu tibbi yardım maşınına çatdırana qədər vurur, silələyir, hey çağırırdım: Kombat...Kombat... Təcili yardım maşınına çatdırdım. Həkim yaşayacağına inandırdı məni. Özüm də yaralanmışdım. Tibbi yardımdan sonra yenidən döyüşə qayıtdım. Yaralı olmalarına baxmayaraq, döyüşənlər çox idi. Düşmən məntəqələrini məhv etdik.”

Beləcə öz kombatını xilas edir Hünər Məmmədov. Bu döyüşdə Rüdət Əsədullayev rəhbərlik etdiyi 15 nəfərlik heyətlə düşmənin 10-dan artıq tankını, hərbi texnikasını, yüzdən artıq canlı qüvvəsini məhv edir. Hünərin dediyi kimi, “düşmən qaçmağa məcbur olur”. İkinci Qarabağ savaşında şəhid olan Milli Qəhrəman polkovnik Şükür Həmidov bu döyüşə nəzarət edirdi. Şükürbəyli istiqamətində hücumə hazırlaşan düşmən tanklarının və canlı qüvvələrinin qarşısını alması tapşırığını verər cənab polkovnik. İgidlərimiz bu tapşırığı layiqətlə yerinə yetirirlər.

“Bu döyüş həlledici idi. Düşmən hücumunun qarşısını ala bilməsəydik, azad etdiyimiz əraziləri yenidən itirə bilərdik. Bu isə bizim üçün ölümə bərabər idi”, -dedi Hünər.

Bir-neçə günlük döyüş haqqında danışdı Hünər. Belə oğulları necə bağrına basmayasan?! Onlara baxdıqca ən gözəl sözləri demək istəyirsən. Amma cəsurulluqları, vətən sevgiləri qarşısında sözlər bəs etmir. Sənsə sadəcə bir yazı yazırsan. Onları tanımaq istəyirsən. Amma xalq, bu torpaq onu qoruyan, sevən oğullarını tanıyır.

Yaralı Rüdət evə dönərkən yüzlərlə insan “Rüdət, Rüdət” deyib hay salmışdı. Bu sədalar vətən göylərinə yayılırdı.

Biz Rüdətlərin, Hünərlərin adını nəsil-nəsil eşidəcəyik.

Kəmalə ABIYEVA

Təsisçi:

Akademik Ziyad SƏMƏDZADƏ

Baş redaktor:

Aytən SƏMƏDZADƏ

ELMİ-REDAKSİYA ŞURASI:

Ziyad Səmədzadə, Akif Musayev, Vahid Novruzov, Ədalət Muradov, Qüdrət Kərimov, Elşən Hacızadə, Süleyman Qasımov, Mirqasım Vahabov, Bəyalı Ataşov, Məiş Əhmədov, Aydın Hüseynov, Rəsul Balayev, Müşfiq Atakişiyev, Zəhid Məmmədov, Ayten Səmədzadə, Elşad Səmədzadə

Dizayner:

Lamiyə NƏBİYƏVA

Redaksiyanın ünvanı:

Əliyev küçəsi, 7

Redaksiya: +99412 566 09 60

Faks: +99412 514 14 27

Mühasibatlıq:

+99412 566 63 08

Dərc olunan materiallardakı fikirlər Azərbaycan dövlətinin mənafeyinə uyğun gəlməlidir. “İQTİSADİYYAT” qəzetinin kompüter mərkəzində yığılmış və şəhirlənmiş, “Azərmedia” MMC mətbəəsində çap edilmişdir. Lisenziya: 022201; Indeks: 0355; Tiraj: 1500